

*Олійник А.В., студент II курсу спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»,
Науковий керівник – Коваль Т.В., кандидат с.-г. наук, доцент,
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРОТЕЇНОВОГО ЖИВЛЕННЯ У ТВАРИННИЦТВІ

Актуальність даної теми зумовлена тим, що збільшення продуктивності тваринництва безпосередньо пов'язано із збільшенням виробництва кормового білку, тому важливим напрямком розвитку кормової бази тваринництва є збільшення його виробництва.

Метою даної роботи є аналіз сучасних тенденцій і перспектив розвитку виробництва та використання кормового білку у тваринництві.

Результати досліджень та їх обговорення. Вирішення проблеми кормового білку в даний час є однією із найважливіших проблем в галузі тваринництва. Основним джерелом кормового білку в скотарстві є рослинні корми: зернофуражні культури, кормові культури, які вирощуються на ріллі, а також корми сінокосів і пасовищ. Тому проблема білку вирішується за рахунок розширення посівів зернобобових культур у зерновому кліні, зокрема гороху, озимої і ярої вики, кормового люпину, ріпаку. Вирощування бобових багаторічних трав сприяє не тільки одержанню повноцінної сировини для заготівлі високобілкових кормів, а й відтворенню родючості ґрунту та поліпшенню його структури.

На значну увагу також заслуговує і така важлива білкова культура, як соя. При заготівлі об'ємистих кормів провідна роль повинна належати багаторічним травам. При відповідній структурі посівних площ, належній агротехніці багаторічні трави можуть повністю збалансувати раціони за протеїном та суттєво зменшити потреби великої рогатої худоби в концентрованих кормах та високобілкових добавках.

Актуальною є проблема вирощування багаторічних та однорічних трав у сучасних умовах стрімкого розвитку органічного землеробства та виробництва сільськогосподарської продукції. При органічному виробництві продукції тваринництва зелена маса є основним джерелом дешевого й екологічно безпечного білка в літньо-осінній період відгодівлі худоби.

Оптимізація посівних площ зернових і зернобобових культур передбачає збільшення виробництва ячменю, вівса, кукурудзи, сорго, інших кормових культур на внутрішні кормові потреби.

Велике значення для підвищення ефективності використання протеїну має знешкодження в кормах токсичних речовин, якими багаті зернобобові та капустяні культури. Розробка технологічних прийомів, які сприяють зниженню вмісту токсичних та антипоживних речовин в кормах, дозволяє підвищити біологічну цінність та перетравність протеїну, а також ефективність його використання тваринами.

Суттєвим резервом економії кормового протеїну є використання в раціонах великої рогатої худоби синтетичних форм азоту. Сьогодні широко використовують сечовину та інші синтетичні форми азоту при годівлі тварин. Найбільш

доцільним є використання синтетичних азотовмісних речовин в раціонах великої рогатої худоби, які складаються із підвищеної кількості кукурудзяного силосу, жому та інших кормів. Такі раціони вирізняються значною енергетичною цінністю, але порівняно бідні на перетравний протеїн. Тому доцільним є введення в такі раціони сечовини, аміачної води, сульфату амонію, фосфату амонію, амідомінеральних сумішей та ін.

Сечовина може також повторно використовуватися мікрофлорою рубця, повертаючись до нього разом зі слиною або всмоктуючись назад через стінку. Частина сечовини виводиться через нирки з сечею, і це можна чітко регулювати. Наприклад, у раціонах із низьким вмістом сирого протеїну основна частка сечовини використовується повторно і лише невелика частина втрачається з сечею. Водночас, коли в раціоні збільшити вміст сирого протеїну, більша частина сечовини виводиться з організму і лише незначна частка використовується повторно. До того ж для живлення тварин як часткові заміники білка можуть використовуватися і небілкові азотисті продукти, а синтез мікрофлорою рубця необхідних незамінних амінокислот усуває необхідність контролю за їхнім вмістом у раціоні. Для годівлі молочної худоби найголовнішими є такі амінокислоти, як метіонін, триптофан і лізин.

Сучасні інноваційні технології спрямовуються на підвищення безпеки застосування азотистих речовин при годівлі тварин, а також їхньої ефективності забезпечення рівномірного надходження азоту в рубець та уповільнення швидкості розпаду сечовини та інших азотистих речовин у передшлунках. Для цього виготовляють високопротеїновий концентрат на основі зерна методом екструзії. Сучасна наука і практика дедалі переконливіше свідчать про те, що для годівлі високопродуктивних корів дуже важливою є не просто збалансованість раціону, а його синхронізованість. Цей термін означає, якою мірою енергія і білок доступні для ферментації рубцевою мікрофлорою в будь-який проміжок часу.

Проблема кормового білку також може бути вирішеною шляхом раціонального використання в годівлі тварин відходів м'ясної та інших галузей переробної промисловості; промисловим виробництвом білку, пов'язаним з виробництвом кормових дріжджів.

Висновки і пропозиції. Таким чином, сучасна наука про годівлю сільськогосподарських тварин володіє науковими розробками, які дозволяють вирішувати проблему дефіциту протеїну при виробництві продукції тваринництва. Їх реалізація в реальному виробництві суттєвим чином залежить від матеріально-технічного забезпечення галузі кормовиробництва та тваринництва.